

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. јула 1887.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalsger Gürtelstrasse, Nr. 9.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жит.

Др. ЋОРЋЕ НАТОШЕВИЋ.

Уви се, српска школо,
У црну ризу туге;
Рана ће т' ова жећи
Године многе, дуге.

Школи је српској Ђорђе
Сав живот дао свој;
Ох плачи, школо српска,
И заслуге му број.

Плачимо сви, што знамо
Вредност живота тог.
А Ђорђа нека небом.
Награди вишњи Бог.

Ј.

У место шетње.

Врућина, да се и сам термометар зноји. Требало би да се „Стармалом“ за љубав мало прошетам. Све једно ма куда — видје не би нагазио на потпуну срећу и задовољство; а и кад би нагазио на тако што, оно би се тако разбило. А и што да се ја шетам, кад се шета писмоноша од јутра до мрака, час ми донесе ове, час оне новине, — а ја лежим као султан на дивану, па новине примам, отварам, прегледам и бацам у запећак.

Нисам баш здраво љубопитљив, јер могу у напред мислити шта ћу у новинама наћи, а шта нећу.

Знам н. пр. у напред да „Pester Lloyd“ кука за Гарашанином. Па што да се мешам у тај посао. На част Гарашанину та и кука и мотика. Видим да му треба.

Знам да се „Видело“ тужи на насиље, — хтео би да изгледа као неки нов мученик — ал ево на силу неће нико да му ту љубав учини. Још му нису ни једну преску парницу о врат обесили, па кевће и лаје у ветар, као пас без литара.

Знам да ни у једним новинама нећу наћи како су Бугари сретни што имају опет новог кнеза, који је тако велики немац да се не ма че с места, кад дођоше да га поведу и на трон посаде. (Ако су сретни

они људи који комедију играју, онда би се можда и Бугари могли назвати срећнима, јер комедија је потпуна, али је малер што не могу да се отресу себичних суфлера.)

Знам да ни један маџарски лист неће донети оду савезној влади у Србији, јер оне би савез Србији волеле друкчијим савезом Србију — стегнути.

Знам да ни један енглески рапортер, неће при поведати свој разговор са српским краљем, а да не слаже бар сваку трећу реч. — А како је лепо то у напред знати, па таке ствари и не читати.

Пропуштајући тако новине кроз шаке и премишљајући без напрезања (али са неким напре(а)-знањем) шта у њима има а шта нема, запеше ми очи за 162. „Obzora“. Дуго сам трљао очи, мислећи да ме оне варају, — јер ко би и могао веровати да има неки дух у Загребу, који хоће и Гаршанина да надмаши. Али бадава, ово је званична наредба, има свој број и датум, а и потписан је поджупан Ковачевић, — па томе се тек мора веровати. Даклем шта је у ствари? — Чланови народне (т. ј. банове стране) осигурани су од сваке штете. Ако владин човек на своме гувну пуши, па му испадне варница и изгори му камара, село му мора штету платити. Ако се ч ја стара тараба сруши, село му мора нову подигнути. Ако који владин човек опије се, падне и разбије нос, село му мора нов нос набавити — и шмерцгелдом га утешити. А коморе људи који мало мирише на опозицију, могу горети сваки дан десет пута, — тарабе им се могу срушити кад им је год воља, — носови им се смеду разбијати до темеља, ту село ништа не плаћа, него се још сме и радовати.

Кад сам то прочитао, ја сам био наклоњен веровати да сам ту вајну равноправност само сневао. Па ајде и ви сви који то прочитате верујте да само сневате и гледајте да се скоро пробудите. оо.

ПОДЛИСТАК.

Маџарци ће платити.

Шаливо-смешна збиља са села.

Ко не зна за илијске врућине? Кома још оне нису досадице? И боже помози још, ако је човек какав богат Чивутин или благајник у каквој банци или ако је човек — жена каквог богатог витеза папуче, онда се даје некако и сносити та несносна врућина — потраже се хладовити, романтични предели и купатила; дању се спава или се дрема у густом хладу стогодишњих, гранатих дрва над каквим чивуцким новинама или романом; а кад духне вечерњи, хладовити поветарац, измачи се онда једно по једно из својих закутака, у један мах све оживи, по парковима гамижу сентиментални Енглези, живахни Французи а — заљубљени парови уживају у природи и у свирци мађ. цигана или другог којег — оркестра.

Све је то још и које како, али кад се човек роди као сиромашак на селу, онда је, бога ми, зло.

Треба да дођете у то доба на село, да видите, шта је то патња, да познате прави значај илијских врућина.

У Ш Т И П Ц И.

Дакле ће Герман у пензију — и ју, ју, ју, ју!

„Герман не радо једе лебац бадава,“ вели Јота, но то је лаж, што не вреди ни лота.

Кад Герман оде у пензију, можда ће га „Турски Народ“ прогласити за свеца. Зашто не?! Свеци су чинили чуда, а и Герман је чинио чуда.

Уредник „Хрватске“ Кукор, осуђен је на 2 месеца затвора и на 2000 фор. глобе. То је зато, што је г. Кукор хтео да треби кукољ.

У Будапешти су прошле суботе видели на плавом небу црне пеге. Па још веле да је то чудо природе. Но хвала богу кад су и они тамо то једаред приметили, ми други видимо црне пеге над будапештом сваки дан.

А кад ће једаред на нашем црном небу да се појаве плаве пеге? То би било крајње време.

Бугари немају рђав укус, кад траже иске Батенберге и Кобурге. Берг и бург то су код Немаца чврсте ствари, ал само онда кад нису на — песку.

Стари виц.

Тужио се пекар неки
На времена худа:
„Та ни х леба бити неће
Код оваких чуда!“

Слушао га шаљив синак
Богатих предака:
„Шта се тужиш, ти ћеш барем
Имаћ' — з е м и ч а к а!“

— кри —

Најтоплији дани а највећи посао. Ту се жање, коси, веже, увози, врше, не зна сиромаш сељак, куд ће пре. И да није још оне радосне помисли, да ће ипак доћи време кад ће све то збрати и мирно уживати у плодовима труда свога, ако т. ј. није дужан Чивутину каквом или у општ. кућу — не знам, како би издржао.

Ала је у то доба несносно на селу!

Мртва тишина свуда. Све је изашло на посао, опустело село и оно мало што је остало у њему, склонило се где у хладовини, па чека да се смркне или спавајући сања, како се купа у хладном Дунаву. Благо онима, који се родили уз реку, они не могу ни да замисле лето без купања. Сећам се, како је један промућурко дошао у Руму да се жени па питао, где је у Руми Дунав, хтео би баш да се окупа. Оженио се!

Кажем вам зло. Кад год тек прођу кола сокаком, дете које или ће повикати за њима или неће, пас какав ил' ће залајати или неће, пречи му посао, да се од мува брани. Прашина свуда као облак и дрва покрил, и зеленило прљаво. Суморни дани заиста.

Е једног таког дана у малом сеоцету Т., које ће те на мапи некадање наше војводине или на некадањој мапи

Ћира. Читао сам да је свима српским листовима који излазе у Угарској и које су напредњаци гонили сада слободан улазак у Србију.

Спира. А шта је са „Стармалим“.

Ћира. За њега канда још постоји мидер Абердаров.

Спира. То је ваља само случајно тако.

Ћира. Ајде претрпићемо се још који дан, да видимо је ли баш случајно.

П у с л и ц е.

*. Ипак су паметни Бугари, — кад бирају кнеза, увек вају врло млада човека, који може дуго, дуго да чека.

□. Кад је Кобург рекао депутацији: „*Та ви сте мене преварили!*“ — да ли је који члан депутације помислио у себи: „боље ми тебе, него ти нас!“

♣. Бизмарк је тврдо наумио да војује против руских папира. (Биће дакле банкротства, — али не овде где Бизмарк замишља).

△. Французи дижу свога генерала Булавжера на рукама. То је излишно, јер он и без тога високо стоји. Него нека они дигну своје министарство, за које сви знамо да се једва држи на ногама.

≡. Биће скоро лепа српска светковина, подизање

наше војводине — како хоћете — наћи на граници т. зв. шијачке и војводине, око седам сати пред вече изашао кнез са два општинара из „варошке куће“ на сели на клупу у проређеном хладу очерупаних дудова. И та врашка наредба опет, све лишће поједе свилена буба!

„Ху, муку му, не мо'ш касти топло, него т. ј. баш врућина“, рећи ће кнез, извади испод пазуха велику, плаву мараму, која му била промољена о пруслуку, и стаде брисати зној са чела и необријаног лица.

Он вам је обичан човек сељак; једно што би се као необично могло узети код њега то је, што је — кнез. Т-нима је и то већ постало истина обично, јер он је већ толико година кнез. Био је у Италији, запамтио неколико талијанских речи, штрбеца нешто и немачки па се баш вади за писменог. Увек се труди, да му говор изгледа паметан а зачињава га узречицом: то јест. Од како је постао кнез, баш га не можеш смагати, са свим се погосподио.

„Да, баш врућина“ одговори један општинар, савивши мараму у клупче и гуркајући је себи под нос. Цео тај посао пратио је необичним звуцима свог повеликог поса.

споменика Вишњићу Филипу. Кад би нешто и Маџари послали своје заступнике на ту светковину, ето да се на најлепши начин испуни оно, што је негда речено: „видићемо се код Филипија.“

б. На овој пушци, која је нађена у хајдука Познановића, нашао се натпис: МИЛУТИН ГАРАШАНИН. („За благо очекујави нај пушка говори).

∴. „Видело“ је сад уобичајило на час по употреби реч: „Чујемо!“ — На то је канда најсрочнији одговор: пљујемо!

в. Карловачки дописник „Н. Доба“ јавља да угарска влада „никад није мислила владику Бранковића за администратора поставити.“ — Други би се новинари радовали, кад би знали шта влада мисли, а где „Н. Добу“ јавља се и шта влада не мисли.

Пророк Владан.

Познато је, да је напредњаштво у Србији била стаза врло крива. Даклем није чудо, што се сада нешто открива. Открило се сирјеч да напредњака има од две феле: једних, који су напредњачко начело изневерили, а других, који га нису изневерили. Још се и даље иде, пак се вели да ће једни од тих напредњака опет доћи на владу.

Питање је само који?

Др. Владан и то зна, — доћи ће вели они, који су начело своје изневерили.

Да ли је др. Владан тим пророчанством својим хтео дух српског народа да окрепи и да га оснажи, веру у правду, поуздање у краља да оснажи, то ми не знамо, док нас г. пророк сам не обавести.

„Сад је најгоре“ примети и други општинар, сматрајући за своју дужност, да и он нешто каже. Он вам је старешина јаке куће у селу, носи „кајзерпарт“ и швапске чарапе, иде увек у папучама. Од свију послова најволије — пити.

„Не би с горег било сад која чаша шиљерца, макар и са „ројчером“, т. ј. кад би га било. Шта велиш, Митре?“ Рећи ће опет кнез окренувши се оном са „кајзерпартом.“

„Добро ти кажеш, али . . .“

„Знам шта ћеш да кажеш. Јес', муку му, проклети су ови дани. Ни бесне вашке нема сад у општину, једним словом т. ј. баш ни од куд новаца.“

Заћутали сва тројица. Додирнули тугаљиву тему, „бирџуз“ на врага опет баш преко пута па се сваки одао својим мислима, само је газда Ранко — онај што је правно продукције с носом — и даље лункао по носу, сматрајући зар, да је на овој врућини и мислити — глупост.

У један пут кнез зачиљи, — постарио већ па му и вид ослабио — да је био у „концоларији“ метуо би и начаре, овако је само метуо шаку на чело па се загледао тамо некуд далеко у соба, од куд се прах дигао.

Бука. О, молим те, ја нисам ни знао, да Стева Поповић (пногода Вацки) има у Товарнику кућу, која вреди тридесет хиљада.

Шука. (Пљуцнувши кроз зубе) Није истина.

Бука. Шта није истина?

Шука. Није тридесет хиљада, него тридесет Тисућа.

Е х!

Ех, ала! ти вера,
Београде млади,
Што не пушташ да те
Швапски трулеж слади!

Ех, ала! ти вера,
Што по благој ноћи
Не даш да се отров
Београдом точи!

Ех, ала! ти вера,
Разби једну маглу
Кад показа врата
Пустом тинглу-танглу!

Ех, хвала ти, туђе
Што сатресаш рите, —
Да устане Бранко
Пољубио би те!

Ех, ала! ти вера
И по сто пут хвала
Што си драговољан
Полицај морала!

„Не видим добро. Дед, бога ти, Митре, ти имаш боље очи то јест. Погледај онамо, да није оно Мојсило субаша?“

Митар се лењо окрете на ону страну, камо му кнез руком показа, загледа се: „Јес, баш Мојсило и Јанош. Нешто терају пред собом, као да су жребат. Аха, сад видим, терају два магарца.“

Сад је већ и Ранко нашао за вредно да се окрене.

„Боже помози!“ у мало му се не оте са усана а у себи је даље замислио већ чаше од О'з L. пуне вина, по стаклу се ухватиле бобице, на површини све кипи. Брише усне, зноји се шта ли!

Још мало поћутали а у том стигоше и субаше с њаром.

„Чији су, вере ти, Мојсило? Попамтиће обешечаџи. Ви'ш ти њихова посла! Где сте их ухватили?“

„У ливадама а чији су баш и не знамо вам рећи, тек из нашег села нису. Ухватили смо их на „Међи“; мора да су Ш-ски.“

„Хајд, хајд! Отерајте их само у тор па их затворите а ми би т. ј. могли мало отићи преко да се заложимо. Шта велиш Ранко? А?“

„Оно . . . јест, знаш . . . али . . .“ цифра се Ранко.

Ех, ала! ти вера
Што мамац одгура,
И распршта јато
Таких креатура!

Забава се друкча
Београду иште. —
Ал куда ћеш сада
Тингл-тангловиште?

Еј, жалосна Босно,
— Моје срце зебе —
Тај ће отров канда
Сад усрећит' тебе.

Ој Босанче стари,
Ој Босанче млади,
Сви отворте очи,
Паз'те, шта се ради!

— н —

Најновије.

Благословена десница Мише Димитријевића, која је прилепила достојан штемпл на образ уреднику „Нашег Доба“.

А шта вели уредник „Нашег Доба“ на то?

Он се хвали да је Миши вратио масницу по „дотичном делу тела“. То истина да сведоци не потврђују, али ипак је вредно прибележити, да уредник „Н. Доба“ свој образ и Мишин „дотични део тела“ меће у једну категорију.

„Та шта али, муку им! Магарци ће платити т. ј. њихове газде. Хајдемо само! Запамтиће они, како се иде у туђе село т. ј. у штету.“

Нису се противили ни Митар ни Ранко. За час и Ранко је већ у ствари уживао у оном, на што је мало час е уздахом помишљао. Није да кипи, него кад пије све га по лицу преска.

Сложно подигли, испили, лунили празним чашама о сто и само се зачу трократно: „Аха!“

„Дед, Ициг, заслужи још три. Магарци ће платити. Шта велиш, Митре?“

„Хе, хе. Баш „вајн“ си се сетио! Магарци ће платити! Хохохо!“

Опет испише, лупише о сто и брисаше бркове великим марамима.

У том ето и Мојсила и Јаноша. Сели за други сто. Знају они, шта је ред.

„Јесте ли их, муку им? Дед, Ициг, наздрави и тамо две чаше. Пијте, веру му, магарци ће платити.“

Опет се сви слатко смејали, још су слађе и опет испили. Већ су ударили у гушће, изгубили и рачун већ. Митар наздравио кнезу, хвали му досетку његову. „Жи-

Германова шетња у — пензију. ○

Давно нам је јавио „Турски Народ“, да је Герман отишао у купатило. Али тек у најновије време изашао је у том листу чланак, из кога видимо, да се Герман поред свег купања није опрао, него да озбиљно грца и тоне.

Доста је и било пливања Германовог, и то уз воду. Удалио се од свог народа, зашао је далеко, па се могло и очекивати да ће га први вир одвући у дубину, а неће бити никога, да му помогне.

„Турски Народ“ вели до душе, да Герман хоће сам да оде у пензију. Верујем, верујем! Зар је један скочио у воду па се удавио од своје воље. Али ти који то раде, тима обично не остаје друго. То је резултат њиховог доундашњег рада. Па тако је и с Германовим пензијовањем. Хоће то, јер не може друго.

Но ипак из речи „Турског Народа“ излази, да Герман баш неће сам отићи у пензију. Јер ако је истина што тај лист вели, да је Герман оболео, онда није истина да ће он моћи отићи у пензију, него ће канда њега однети у пензију. А у том има мале разлике.

И то читамо у „Турском Народу“ да Герман неће да једе лебац бадава. Но ако је болестан, онда то не стоји, онда му није до леба, него је требало рећи; он неће да једе чорбе и „умокца“ бадава. Но разумемо зашто се чувао „Т. Народ“ да говори о чорби и умокцу. Свет би се одмах сетио на ону чорбу коју је Герман запражио своме народу, сетио би се шта је све у њу надобио, па би сваки са задовољством рекао: „Аха, дакле ће једва једаред тај човек сам појести, што је запражио и надобио своме народу. А што се „умокца“ тиче, што ми Срби обично зовемо „Eingemachtes,“ и то није хтео спомињати

вео, да бог да!“ хори се из пет грла а затворени магарци у суседству као на команду зањакаше монотоним „И-а, и-а.“

Сви се смеју. И јест, мај, смешно најпосле. Од кул баш тако да удесе?

Већ се у велико смркло, свет се уморан вратио с поља па једва дочекао да се одмори. Свуд и опет тишина, спустила се пријатна хладовита ноћ. Само у крчми још пију кнез, два општинара и два субаше на магарећи рачун.

Кад су већ мислили да је доста — а било је и сувише — разишли се сваки себи, одтетурали се кући.

* * *

Сутра дан дошао је кнез мало доцније у општину. Мамуран је, глава му бучи. Ушао у „концоларију“, извалио се на клупу, турио неке законике под главу па и задремао.

Кад би пред подне, ево и Митра и Ранка, дошли да чују, јели већ ко долазио по магарце, да чују, чији су. Пробуде кнеза.

„Тешка глава, а? Него јес' чуо, баш је добро било! Како ти оно рече, магарци ће платити?“

„Та рачун ће бити приличан, али још нико није долазио по магарце.“

„Како би то било? Дакле су још затворени? О мај, па требало би их напојити онда.“

„Турски Народ“ јер наопако да је то јело кога потсетило на то, шта је ein gemachtes — Ungemach. Насплетку није баш ни неискрено оно што признаје „Т. Народ.“ Герман није ни до сад јео лебац бадава, него је јео бадава печење, талијанска воћа и друге ђаконије, игуманије и т. д. а леба зацело није.

„Т. Народ“ дао се у пророковање. Вели кад Герман оде у пензију, онда ће се испунити она српска пословица: „И маш ме не знаш ме, изгубиш ме познаш ме.“ То може бити и истина. У Србији н. пр. упознаше Гарашанина тек сад, кад су га изгубили, јер донде није могао нико оценили каквог је дуга и покора нанео тај човек Србији. Сад га тек сваким даном све већма и већма упознају. Може се дакле одиста десити, да ћемо и ми онда тек упознати Германа кад га изгубимо, ал да ћемо га тражити, кад га изгубимо, то не вели ни „Турски Народ“ нити ће се то десити.

Но нешто се може десити. Кад Герман не буде на патријаршеском престолу ми ћемо га правити што во реч — од блага. Јест њега од блага, а другог патријара од брата, а не од небрата.

Једном народњаку, који је пресалдумио. ○

Ти са твојих добрих дела
И многих врлина
Заслужан си и признат си
Већ двајест година.

Ти се ниси поводио
Са мамцима разним,
Никад ниси веровао
Обећан'ма празним.

„Али нема ко!“

„Па идем ја“ рече Ранко „и право је, да ми њих напојимо, кад су они нас.“

Оде а кнез и Митар и опет се смејали тој шали.

Није дуго прошло али ево ти Ранка. Н што се усплахирио.

„Шта је теби? Зар нису жедни?“

„Та какви жедни! Нема тамо магараца ни од корова. Лепо смо ми насели.“

„Како би то било? Да их није Мојсило пустио? Где је — онај — Мојсило? Де види, јели на пољу?“

„Није бога ми“ рече Митар „отишли су они — и он и Јанош — још зором у поље. Моја их редуша видела, све се тетуралу, вели. О мај, ако то није комедија!“

„А међу тим чобани дошли па ослободили своје робље. Е где ти угурсеа! Ал чекајте само, исквијаћете ви то!“ тако је зипарао кнез.

„Та све је то лепо,“ примети Митар, али ко ће платити јучерашњу пијанку?“

Ранко се мало замисли па онда прсну гротом у смех. „Магарци ће платити, је ли кнеже? Та добро си ти прорекао.“

Мл. Јоцић.

Ти си дика био наша,
Узор карактера.
Прочуло се свуд за тебе
Ал' ето — малера:

Ти када си веће био
На врлине вису,
А кузатив тражио си
И наш'о си — Тису.

— кри —

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

„Шта ти ради мати?“ запитам ја мојег пријатеља
Ћурицу, којег познајем ево већ од девет година (кад сам
му био на бабиња).

„Перевеш.“ Одговори ми Ћурица.

Ја га поучим да „веш“ није српска реч и укорим
га што не говори чисто српски.

Ћурица је ћутао, а ја сам мислио: стиди се.

Тога дана после подне дођем у њихову кућу, јер сам
баш имао посла. Видим Ћурицу па га запитам: „Где ти
је мати?“

„На тавану.“

„А шта ради?“

Ћурица ми није брзо одговорио, него као да је прво
нешто премишљао, па онда тек изусти:

„Вешавеш“, — а кад је то изрекао, онда се под-
бочи, па оштро додаде: „Де сад реци, да то није чи-
сто српски!“

М. Р.

Истог Ћурицу послали у дућан да купи таране.

Трговац га запиташе: „Шта ћеш, мали?“

„Дај ми таране!“

„А имаш ли новаца?“

„Прво ти мени кажи имаш ли таране.“

М. Р.

Ћурица и његова сестра Тонка стојали код прозора
и гледали како на пољу киша пљушти.

Наједаред севну па поче горопадно грмети.

„Ја се бојим“ — рече Тонка.

„Па бој се!“ — рече Ћурица.

„А бојиш ли се ти?“ — запиташе Тонка.

„Не бојим се.“

„А за што?“

„Па нисам девојка.“

М. Р.

Још нешто о Ћурици.

На Спасов дан ручао је код њих месни свештеник.
После ручка запиташе Ћурицу: „А што ти ниси био јутрос
на јутрењу?“

„Е, господине попо, а што ме ниси видио?“

Попа се трже па рече: „Е, брате, па не могу ја баш
све видети.“

„Хм! А како сам ја могао видети, да твој Лаза
није био на јутрењу?!“

М. Р.

И још нешто о Ћурици (али ни то још није све).

Његова мила сестра Тонка разболи се и умре. Пла-
као је и отац и мати. А Ћурица је стојао код мртве се-
стре, блед као крпа — али није плакао. — „А што ти не
плачеш, Ћурице?“ рећи ће му једна стара рођака, — „кад
се исплачеш биће ти лакше.“ — Ћурица ју погледа преко
рамена па јој као мало и јогунасто одговори: „Ја не ћу
да ми буде лакше.“

М. Р.

Нешто као романсуљак.

Глухо доба, поноћ мрачна,
Тишина је нема.
Са тороња дванајст бије,
Свуд се спава, дрема.

Само тамо под звонаром
Неко будан лежи,
Санка тражи, њега нема
Са ока му бежи.

На један мах хитро скочи
Намрштена лика.
Око сева, тело дршће,
— Да грозна прилика!

Он се руком брзо маша,
Негде око паса,
Па узвикну у мукама
А из свега гласа:

„Ох проклета неудаћо
— Бог нек сваког чува —
Никад ока свести нећу
А све због тих — бува!“

— кри —

Одговори Администрације.

Пријатељу у А—е. Истина је да смо се јадали: како
не можемо да изиђемо на крај са издавањем листова и
књига, па и сад се не можемо тиме ни мало похвалити.
Ко то не верује нека покуша сам један лист да издаје,
па ће тек онда знати не само колике су муке, него и
штете на овом послу. Ово је данас најнеблагодарнија радња
у нас. У најбољем случају добијете једва толико
предплатника, колико имате трошка око издавања, а о на-
плати огромног труда који улажете на овом послу, нема
ни разговора. Наплата вам је грдња оних дужника, које
опомињете да свој дуг подмире. Да вам се освете тако и
друге још одговарају да се непредплаћују на ваш лист и
онда још у толико имате чисте штете. Ако обуставите
шиљање листа, свима који не пошљу на време предплате,
онда се већина нађе увређена и то узме за повод да се
курталише даљег предплаћивања. Ако шаљете без пред-
плате на вересију, нећете ни половину тога доцније утерати
моћи, јер на жалост тако дуг неће да плаћају ни
они, који су у најповољнијим материјалним околностима,
и нико не мисли: кад је примао и читао новине ваља и
да плати или да одмах врати натраг лист, ако га не ми-
сли платити. О томе би се могла читава књига написати,
али која вајда? У нас нема још довољан број оне публике,
која осећа преку потребу да чита, као што
осећа да подмири своју свакидашњу телесну потребу, зато
и немају наши листови сталан и довољан број
предплатника.

Ваш предлог: да издајемо уз листове корице и на њима „Објаве“ — не можемо примити, јер смо то већ пре 5—6 година покушавали код „Невена“, „Привреде“, „Српских Илустрованих Новина“ па од „Објава“ не добијемо ни толико, колико нас је стала хартија и штампа истих. Покушавали смо ми све то, али жали боже заного беше сваки покушај.

Књижарско-издавачка филоксера

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавачко чокоће, те у корену затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

	ф н.
1. Божићар Савић, књижар у Шапцу	дугује 123—
2. Младен Ђорђевић, књижар у Београду	50—
3. Ј. Трифуновић, негде у Босни	21-30
4. Леон Бирра, трг. у Бошњаци	4-66
5. Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Русчуку	16-17
6. С. Д. Циковац, сада у Срему	13-88
7. Платон Соларић, парох у Катинци	10-80
8. Зарија Станковић, парох у Кусићу	10-80
9. Јулијана Плавшић, учитељица у Барањи	6—
10. В. Гавриловић, трговац у Мохолу	7-43
11. Св. Савковић, учитељ у Прв. Цркви	6-40
12. Нико Радетић, трговац у Приједору	20-50
13. Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	17-16
14. Љубомир Милић, трговац, Јасеново	11-33
15. Љубомир Тодосић, трговац, Маргарица	14-59
16. Спирос Будисављевић, Кореница	20-14
17. Милош Белеслићин, учитељ у В. Кикинди	19-20
18. Паја Тапазевевић, учитељ у Меленци	7-94
19. Душан Петровић, учитељ у Врањеви	8-70
20. Н. К. Пуљевић, Ст. Вановци	8-70
21. Јово Поповић, учитељ, Војнај	8-90
22. Јоца Дренић, берберин, Стапар	5-97
23. Паја Митровић, Ораковица	7-30
24. Ј. Н. Поповић, трговац, Ада	18-90
25. Стеван Урошевић, Шид	8-70
26. Петар Милошев, Плашки	12-65

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложимо уз ове још многе друге, са већим свотама, ако се међутим не појуре те сваки свој дуг изравна.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ

јачо оболелој госпођи П. удовој учитељки М. рођеној Н. у Н. Саду приложили су: М. Димитријевић 2 фор., М. П. Шилић 1 фор., Софија Д. Кода 1 фор., Даница Гостовић 1 фор., Анка А. Пајевић 5 фор., А. Пајевић 5 фор., Дим. Јовановић 1 фор., Лука Јојић 1 фор., Љуб. Стефановић 50 новч., Др. М. Јојић 2 фор., Елисавета Дера 2 фор., Е. Брановачки 30 новч., Н. Н. 40 новч., Љуб. Димовић 5 фор., Софија Адамовић 40 новч., Н. Н. 20 новч., Стаић 40 новч., М. М. 20 новч., Гавриловић 50 новч., Ђура Стојковић 30 новч., Др. М. Полит 2 фор., П. Понадић 1 фор., Н. Лакић 50 новч., Ђ. Ракић гостионичар 50 новч., Барако 30 новч., А. Хаџић 1 фор., А. Поповић 50 новч., Мартоношки 50 новч., Коста Рајић 3 фор., Ј. Стојковић 30 новч., Миросављевић 50 новч., Јован Ф. Костић 50 новч., Лаза Еремић 50 новч., Ђ. Ј. 20 новч., Азбуки 20 новч., Н. Н. 20 новч., Ј. Томић 1 фор., Омладина у уредништву „Заставе“ 80 новч., К. Н. 20 новч., Антоније Георгијевић 50 новч., Ната Чокић 30 новч., Аркадије Варађанин 60 новч. Свега 44 фор.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

10 новч., која је свота предана у руке болеснице, у име које подписати усрдно благодари свима горепомнутим дародавцима.

Скупљач прилога А. ПАЈЕВИЋ.

Новије књиге и листови,

које уредништво добија у замену.

Извештај о српској вишој дев. школи у Н. Саду 1887. Штампарија А. Пајевића.

Фрушка гора, лист за нар. јавне, привредне, поучне, и забавне предмете. Излази двапут месечно у Митровици. Власник, издаваатељ и одговорни уредник К. Трумић. Цена на год. 2 фор. 50 (за иноземство 3 фор.)

Osa. *Saljivi list*. Излази у Загребу двапут месечно. Власник и одгов. уредник Драг. Крва рић. Цена на годину 3 фор.

Зборник позоришних дела свеска пета Максим Црнојевић трагедија у 5 чинова с певањем написао Др Лаза Костић. За позорицу удесио А. Хаџић, музика од А. Максимовића. (Друго поправљено издање.) Издање српске књижаре браће М. Поповића у Н. Саду 1887. Цена 40 н.

Зборник позоришних дела свеска двадесет друга Пера Сегединац, трагедија у пет чинова из повести народа српског. Написао Лаза Костић. Друго поправљено издање. Наградила „Матица Српска“ својом највишом наградом. У Новом Саду штампарија српске књижаре браће М. Поповића 1887. Цена 60 новч.

Књижевне вести.

ОДЈЕК

ЛИСТ ПОЛИТИЧКИ, ЕКОНОМНИ И КЊИЖЕВНИ
(ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.)

Излази у Београду: средом, петком и недељом, а стаје за Аустро-Угарску и све стране земље 30 динара (франака) или 14 форината на годину.

Претплата, писма и рукописи шаљу се у плаћеном писму уредништву „Одјека“, Обилићев венац, бр. 22. Огласима је цена 2 крацаре (5 сантима) од петитнога реда.

„Одјеку“ је слободан улазак у Аустро-Угарску.

Уредништво „Одјека“.

О ФИЛОКСЕРИ

како изгледа и којим се средствима сузбија.

Написао М. ПЕТРОВИЋ, професор.

Цена 20 новч.

Књижицу ту написао је стручњак, који је на окужењим виноградама у Истрији проучавао заразу и познао тамо употребљавање средства против исте, о чему је теоретички и практични испит положио. У књижици је јасним, крупним потезима изложено све, што се до данас зна о филоксери. У доба, кад је та опака животиња загрозила фрушкогорским виноградама, биће ова књижица од интереса и користи за свакога, а нарочито за виноделце у Срему.

Садржај књижица: Филоксера у Фрушкој Гори. Долазак Филоксере у Европу. Како изгледа филоксера и како се размножава. Како филоксера сатари чокот. Природно распрострањење филоксере. Филоксера зарази и земљиште. Како да се бранимо од филоксере. Екстинктиван поступак.

Културалан поступак. Наводњавање винограда. Виногради на песку. Американска лоза. Завршетак.

Наручбине ваља слати подписатој штампарији, која даје велике књижевске рабате свима онима, који желе растуривати ову књигу.

Штампарија А. Пајевића,
у Н. Саду.

П. н. читаоци српски позивају се овим учтиво, да се изволе што многобројније претплаћивати на лист

ПАРЛАМЕНТЕР,

часопис за словенске и православне интересе, који излази у Бечу под уредништвом д-ра Драгутина Иванића Живнија, православнога Словена из Моравске

Парламентер стоји на четврт године 2 фор. 75 нов. на по године 5 фор. 50 нов., а на читаву годину 11 фор. а. вр.

Адреса: Dr. Zivny, Wien VII. Lerchenfelderstrasse 25.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа
од 24. марта

1887. до
даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ: сваки дан у 5 и по сахата после подне.

Из НОВОГ САДА у ПОТИСКЕ ШТАЦИЈЕ: изузимајући петак сваки дан у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКАВАРНЕ: недељом у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ сваки дан у 10 и по сахата пре подне.

У НОВОМ САДУ, 23. марта 1887

ОДПРАВНИШТВО.

О Г Л А С И.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

ВЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

фрања Христоф, Берлин и Праг.

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.
Стовариште у Н. Саду код Ј. Стефановића. 1—6

! ЈОШ НИКАД ДОСАДА !

Један комад памучног платна (Baumwolleinwand) 1 риф широко (30 рифи)	ф. 3.75
Један комад памучног платна $\frac{5}{4}$ рифи широко (30 рифи)	ф. 4.45
Један комад памучног платна широко 1 риф (30 рифи)	ф. 4.70
Један комад памучног платна широко $\frac{5}{4}$ рифи (30 рифи)	ф. 5.40
Један комад платна од „Гарна“ 1 риф широко (30 рифи)	ф. 5.25
Један комад платна од „Гарна“ $\frac{5}{4}$ рифи широко (30 рифи)	ф. 6.40
Један комад „креас“-платна (30 рифи)	ф. 5.—
Један комад шифона (30 рифи)	ф. 4.50
Један комад платненог окторда (30 рифи)	ф. 4.75
Један комад платненог сезира (30 рифи)	ф. 5.75
Један риф изврсног угаситог или плавог глатког паркета	ф. —.10
Један риф изврсног двоструког паркета	ф. —.15

30.000 РИФИ ФИНОГ

СРПСКОГ ПЛАТНА

57 cmtr широко риф 14 $\frac{1}{4}$ новч.
62 cmtr широко риф 15 $\frac{3}{4}$ новч.

При прегледу ових цена увериће се сваки, да друга мануфактурна трговина није у стању тако јестиво робу продавати, као

В. АДАМОВИЋ

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ МАНУФАКТУРНОГ ЕСПАПА

ТЕМИШВАР, ГЛАВНА ПИЈАЦА.

2—15

Велико, добро сортирано стовариште моде-бордуре, пархета, креаса, румбургског и холандског платна, креветних хаљина, чаршава за столове, самвета, марама од памука и вуње.

У врло великом избору извршних, најлепших и правих сатина (Waschechten Mode-Borduren Satins.)
Sastor-Vignola памучне тарале за госпође и децу.